

Den offentliga ohälsan: En historisk studie av barnpsykologi och -psykiatri i svensk media 1968-2008

Peter Skagius, adjunkt, Institutionen för Tema/Tema Barn, Linköpings universitet.

E-post: peter.skagius@liu.se

Svenska barns och ungas psykiska ohälsa har blivit en omdiskuterad fråga i den svenska offentligheten med rapporter och studier som visat på en tilltagande ohälsa. Samtidigt har kritiska röster hävdade att den uppfattade ökningen bland annat berott på förändrade diagnostiska kriterier och normer gällande hälsa och ohälsa. Media har därmed utgjort en viktig arena för påståenden om, förklaringar av och argumentationer kring barns och ungas psykiska ohälsa som därtill möjliggjort att sådana diskussioner nått den svenska allmänheten.

I avhandlingen granskas de svenska mediediskussionerna om barns och ungas psykiska ohälsa ur ett historiskt perspektiv för att belysa hur ”barnpsy”-experter och -professionella såsom barnpsykologer, -psykiatrer och -terapeuter diskuterat, definierat och förklarat barns och ungas psykiska ohälsa. Avhandlingen består av tre studier. I den första undersöks alarmistiska diskussioner om svenska barns och ungas psykiska ohälsa i svensk dagspress under åren 1968–2008. Studien visar att sådana diskussioner försiggått ända sedan undersökningsperiodens början och att de huvudsakligen byggt på en statistisk, folkhälsoinriktad expertisform. Avhandlingens andra studie fokuserar mer specifikt på hur barns och ungas psykiska hälsa och utveckling diskuterades och teoretiserades i Dagens Nyheter under åren 1980–2008. Undersökningen belyser att presumtiva läsaren kunde under dessa år träffa på såväl psykodynamiska som neuropsykologiska förklaringar av barns och ungas psykiska ohälsa, med skilda implikationer för ohälsa utvecklas och bör behandlas. I den tredje studien analyseras en frågespalt i utgåvor av föräldratidningen Vi Föräldrar publicerade under 2003–2008. Analysen ger vid handen att nästan alla de uppfattade problem som läsare skickade in framställdes i frågespalten som normala och övergående inslag i barns utveckling som föräldrar inte behövde oroa sig för.

Avhandlingen visar att mediediskussionerna om barns och ungas psykiska ohälsa inbegripit flera former av ”barnpsy”-expertis, med skilda definitioner, förklaringar och uppfattningar gällande psykisk ohälsa. Dessa har även skiftat över tid och mellan medieformat. Snarare än att se psykisk ohälsa bland barn och unga som ett över olika kontexter enhetligt och sammanhängande fenomen illustrerar avhandlingen nödvändigheten att förstå mediediskussionerna om, och oron över, barns och ungas psykiska ohälsa mot bakgrund av specifika, och historiskt skiftande, former av ”barnpsy”-expertis.

Fulltext: <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:liu:diva-163096>